

PLÉBÁNIAI HÍRLEVÉL

KEDVES TESTVÉREK!

Szeptember 1-től az újonnan alakult ferences rendház közössége plébániai életünkéről minden héten ezen a hírlevélen keresztül kíván kapcsolatot fenntartani a közösség tagjaival. Igyekszünk minden felmerülő kérdésre választ adni, a hirdetésekben keresztül tájékoztatni, segíteni folyamatosan jelen lenni egymás számára. A hét két legtöbb kérdést, problémát felvető témája a benedeki oltár és Szent Antal tisztelete jelentette. Ebben szeretnénk most eligazítást nyújtani.

fr. Bertalan, P. Ferenc, P. Asztrik, P. János

A BENEDEKI OLTÁR

A kedves testvérek körében újdonságnak számít és érdeklődést, sőt néha megütközést váltott ki az elmúlt napokban, hogy a szembemiséző oltárra 3-3 gyertyát magas tartóval együtt és középre a pap felé fordított keresztet állítottunk. Ehhez a XVI. Benedek pápa által javasolt elhelyezéshez mindhárom szerzetes társammal kötődünk, és az ehhez tartozó teológiai megközelítést szívesen osztjuk meg.

1. Legfontosabb a szentmise imádó („latreikus”) jellegének hangsúlyozása. A liturgia érzékelhető szavain és cselekményein keresztül az Egyház mutatja be Jézus Krisztussal az Atya előtt az imádás, hálaadás, engesztelés és esedezés papi szolgálatát. Hinnünk kell abban, hogy a liturgikus szolgálatot Isten elvárja és elfogadja az Egyháztól, s hogy az akkor hatékony közbenjárás Istennél mindnyájunkért, ha azt a pap lélekben teljesen Isten felé irányulva végzi.
2. A szentmise fő iránya vertikális és nem horizontális, azaz elsősorban Isten felé irányul, s nem az ember felé. Nem közösségképző erő, hanem a közösségnek (méghozzá az Egyház egész közösségének) Isten felé forduló hódolata. A zsinat utáni kedvezőtlen változások egyik oka és tünete, hogy a pap nemcsak fizikailag, arcával, hanem lelkiületével is a hívők felé fordult.

SZENT ANTAL TISZTELETE

Szent Antal azt tanítja a szentek tiszteletéről, hogy „Aki igazán tiszteli a szenteket, annak utánoznia kell a jócselekedeteiket.” [52 keddi ájtatosság] A szentek legkiválóbb jócselekedeteit szenvedéstermi körülmények között váltották valóra. Ezt a titkukat féltékenyen őrizték. Amikor kevésnek ítélték a szenvedést, akkor külön önmegtagadásokkal, vezeklésekkel és engesztelő cselekedetekkel igyekeztek Krisztus kedvében járni és így minél több kegyelemben részesíteni a rájuk bízottakat. Nekünk, Szent Antal tisztelőinek nagy szűgyen, ha már a kellemetlenségektől is felháborodunk. Szent Ferenc azt tanítja, hogy a felháborodás a felfuvalkodottság egyik jele.

Itt a ferences templomban nagy népszerűségnek örvendett a Szent Antal mise, mely rendszerint kedden kilenc órakor a – hálás, piaci néptömegek részvételével – szinte népünnepélyé duzzadt. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a Szent Antal oltárnál celebráltuk a szentmisét, hogy a szentmise alapimádságai – és a napi szent karakterét adó imádságok – rovására dúsítottuk a szentmise szent-antali arculatát: kezdőének, glória, alleluja, felajánlási ének, az 52 keddi ájtatosság a prédikáció helyén, hívek közös könyörgése, felajánlási ének, áldozás utáni-, és kivonulási ének, (Ekkor még a litánia nem hangzott el!). Mindez a Szent Antal ima-, és népének-hagyományból kerültek a liturgiába. A felsoroltak Szent Antal ünnepén talán indokolt repertoár, de kiemelt liturgikus időszakokban (advent, nagyböjt) továbbá a szentek ünnepein csak liturgikus szabálytalanság árán voltak megtarthatóak. Nem volna okos dolog a liturgikus engedetlenség, mert az megbontja liturgikus békét s az emberek is elsősorban közösségtudatukat, barátságukat, egymáshoz rendeltségüket

akarták megélni a liturgiában. Ám egy ilyen liturgiában a közösség tagjai önmagukat ünneplik. A liturgia horizontális hatása nem célja, hanem következménye a vertikálisnak. A vertikálisnak a külső jelekben, a pap viselkedésében (a kultusz-szerű viselkedés, a mozgás és beszéd méltósága, magasztossága) és a hívekhez való viszonyában is tapasztalhatóvá kell válnia. (ld.: XVI. Benedek: Liturgikus béke c. könyve).

Jézus figyelmeztet:

„Inkább kell engedelmeskedni Istennek!”

3. A pap még a pogány vallásokban is az istenséggel kapcsolatban álló, kiválasztott személy, Isten képviselője az emberek között. A pap és a nép közti kapcsolat meghaladja a pusztán emberi szintet. A pap közbenjáró Istennél az emberekért, imádkozik, és áldozatot mutat be értük, másfelől a hívek imádságát és áldozatát az Egyház és Krisztus áldozatába foglalva viszi Isten elé. A papnak lélekben nem a nép, hanem az Isten felé fordulva kell miséjét bemutatni. Ezt az irányzódást fizikailag az oltáron elhelyezett, megfelelő méretű keresztre (mellette 3-3 magas gyertyával) lehet fókuszálni. Kétségtelen, hogy ez a felszerelés mintegy függönyt von a miséző és a nép közé. De éppen ez az előnye: a papnak s népeknek nem kell face-to-face lennie a mise közben (ennek sokféle hátrányával). Semmiféle szem-kontaktus nem vonhatja el a figyelmet a tényleges cselekménytől: a miséző nem a hívekkel barátkozik, hanem a szentek szentjében Istenhez beszél. A pápai miséken ma már kizárólag a benedeki oltár-elrendezést használják, és azt világszerte egyre több templomban vezetik be. (vö. Dobszay László: Az új liturgikus mozgalom és a mai magyar egyházzene)

Rengeteg feladat maradt még Szent Antal tiszteletének újra felvirágoztatására! A Ferences Graduale (hivatalos énekeskönyv) előírt tételei és azok hiteles magyar kontrafaktumai. Speyer Julianus 1251-es Officium Rhythmicumának gyönyörű tételei, benne a sok helyen énekelt „Si queris miracula” tétellel, melyet a középkor végétől a szentmisében is alkalmaztak áldozási vagy felajánlási énekként. Milyen jó lenne, ha a szentmisén a szentmisét imádkoznánk! Milyen jó lenne, ha feléledne újra a mélyebb megismerés igénye a keresztény népben! Milyen jó volna a liturgikus béke! De mindennél jobb

volna, ha mindennek feltétele rendelkezésünkre állna: az elmélyült hit engedelmissége. Azért tiszteljük szent Antalt, mert mind a mai napig tapasztaljuk jótéteményeit az ima meghallgatásainkban. De gondoljuk csak meg! Egy olyan lángelmének, mint Szent Antal, aki kiváló matematikus hírében állt, nem megalázó dolog figyelmen kívül hagyni embereket elveszett dolgait előkerítenie a föld alól is? Tehát azért tiszteljük, mert hasznos nekünk. De figyelünk kell a lelki életünkre is, hiszen az utolsó ítéleten nem az lesz a kérdés, hogy „Édes gyermekem, elég jó Istened voltam?”. A kérdés az, hogy mikor kezdünk el érdeklődni a szenvedni mi is, szent Antalhoz hasonlóan?

Igen, a tiszta szenvedés az igazi garancia arra, hogy nem a saját akaratát követi az ember. A szentek sokat szenvedtek azért, hogy az igazság és a szeretet együtt lehessen az örökségük. Ez volt az ő tananyaguk a szentté válás iskolájában. Isten minden megkeresztelt emberből szenteket akar nevelni. Ez alól senki sem bújhat ki, aki a mennyországot választotta. Ennek legáltalánosabb megfogalmazása irányt mutat minden időben: „Az igaz ember a hitből él.”. Paduai Szent Antal! Könyörögj, érettünk! Ámen. (Kercza Asztrik)

Nektek szól

Veni Sancte szentmisére várjuk a családokat szeptember 6-án 10.00 órakor.

Szeptember 12.-én 16.00 órakor lesz első ovis mise, melyre hívjuk a gyermekeket és szüleiket.

Fülemüle kórusba, ministránsközösségbe várjuk a gyermekeket első osztályos kortól.

HIRDETÉSEK:

A plébániai és az iskolai és hittanok a héten megkezdődnek. A testvérek a faliújságon tájékozódhatnak.

Szeptember 1-től minden nap este 18.00 órakor tartunk szentmisét templomunkban.

Szeptember 11.-én újra indulnak a Ferences esték minden hónap második péntekén 18.30-kor. Az aktuális este előadója és témája a faliújságon.

KIADJA: Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia • **CÍM:** 9700 Szombathely, Szent Erzsébet tér 1.
SZERKESZTŐ: Bozzay-Durda Fruzsina • **FELELŐS KIADÓ:** P. Tokár János ofm • **KÉSZÜLT:** 300 példány